

Tillatelse etter forurensningsloven for Nordre Follo IKS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4 og forurensningsloven § 29. Villkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 22.03.2024, kunnskap hentet fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase, samt andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: Nordre Follo renseanlegg IKS
Organisasjonsnummer: 971 521 570
Postadresse: Høyungsletta 19, 1470 Vinterbro

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: Del av Oslo tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Nordre Follo renseanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet:	3218.0016.01 - Avløpsnett og -rensing
	3218.0016.03 - Biogassanlegg
Kommune: Nordre Follo	Fylke: Akershus
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 263138 nord: 6631466	
Lokalisering, adresse og gbnr: Høyungsletta 19, 1407 Vinterbro, 107/475	
Næringskode og bransje: 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann	
Hovedkategori IED*: 5. Avfallshåndtering	
IED-kode: WTF 5.3 (b)	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer:	Arkivreferanse: 2019/25333	
Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Øystein Hansgård Gjelsvik Rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00	[dato]	Øystein Hansgård Gjelsvik, 2019/25333.	Tillatelsen ble gitt

Utkast

Innhold

1	Tillatelsens rammer	5
1.1	Omfang.....	5
1.2	Rammer for behandling av avløpsslam ved Nordre Follo renseanlegg biogassanlegg	7
1.3	Samordning	7
2	Generelle vilkår	7
2.1	Utslippsbegrensninger	7
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	8
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	8
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare.....	8
2.6	Plikt til internkontroll	8
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	8
2.7	Krav til langsiktig planlegging	9
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	10
3	Utslipp til vann.....	10
3.1	Krav til avløpsnett	10
3.1.1	Generelt.....	10
3.1.2	Krav til utslipp via overløp	10
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt.....	11
3.2.2	Rensekrav og dokumentasjonskrav for Nordre Follo avløpsrenseanlegg.....	11
3.2.3	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	12
3.2.4	Påslipp	13
4	Utslipp til luft	13
4.1	Generelt.....	13
4.2	Lukt fra punktkilder	14
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	14
5	Støy.....	14
6	Avfall og avløpsslam	14
6.1	Generelle krav til avfall	14
6.2	Generelt om håndtering av avløpsslam	15
6.3	Slambehandlingsanlegg tilknyttet Nordre Follo avløpsrenseanlegg	15
6.4	Rensekrav og dokumentasjonskrav for prosessvann fra slambehandling ved Nordre Follo avløpsrenseanlegg	16

6.5	Påslipp av rejektivann.....	16
6.6	Håndtering av biogass.....	16
7	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	16
7.1	Forebyggende tiltak	16
7.2	Beredskapsanalyse	17
7.3	Beredskapsplan.....	17
7.4	Beredskapsetablering.....	17
7.5	Øving av beredskap	17
7.6	Varsling av akutt forurensning	17
8	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	18
8.1	Krav om måleprogram	18
8.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	18
8.3	Overvåking etter vannforskriften.....	19
8.4	Rapportering av overvåkingsresultater.....	19
8.5	Registrering i Vannmiljø	20
9	Energi.....	20
9.1	Energistyringssystem.....	20
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi.....	20
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer.....	20
11	Krav til gjennomføring av tilstandsrapport for forurenset grunn og grunnvann.....	21
12	Krav til rapportering	21
12.1	Årlig egenkontrollrapportering	21
12.2	Årsrapport.....	21
13	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	22
14	Tilsyn.....	22
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	23

1 Tillatelsens rammer

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder transport, mottak, behandling og utslipp av avløpsvann som føres til Nordre Follo avløpsrenseanlegg (NFR). Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført mengde avløpsvann på **inntil 86 890 BOF₅ personekvivalenter (pe) i maksuke**.

Denne tillatelsen gjelder også Nordre Follo renseanlegg IKS sitt anlegg for biologisk behandling av avløpslam (biogassanlegg). Biogassanlegget inngår i definisjonen av det totale avløpssystemet som er regulert i denne tillatelsen.

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd. Samarbeid om håndtering av avløpsvann mellom Nordre Follo renseanlegg IKS (NFR IKS) og alle kommunene innenfor tettbebyggelsen som fører til renseanlegget forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

NFR IKS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i pe (BOF₅) beregnet etter NS 9426. Ved utbygging av eierkommunenes infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

NFR IKS plikter sammen med eierkommunene å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp¹ (pe (BOF₅)) av avløpsvann i maksuke fra eierkommunene i del av Oslo tettbebyggelse, før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i pe (BOF₅) utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må selskapet søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

NFR IKS må på forhånd avklare med Statsforvalteren dersom det er ønske om å foreta endringer i driftsforhold, herunder endringer i utslippsforhold, som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen. Dette inkluderer tilkoblinger av flere tettbebyggelser eller tilkobling av utvidete deler av Oslo tettbebyggelse utover dagens del av Oslo tettbebyggelse som allerede føres til NFR, eller andre større tilkoblinger.

Samarbeid mellom NFR IKS og eierkommunene om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

---

¹ Med potensielt utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesebelastning i pe (BOF₅) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og ti år fram i tid.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i eierkommunenes beregnede, potensielle tilførsler til NFR etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

Tabell 1: Beregninger som lå til grunn for søknaden for Nordre Follo avløpsrenseanlegg når tillatelsen ble gitt. Prognosene for tilførsel ved dags dato, 2030 og 2040 er beregnet etter NS 9426. Beregningene er gjennomført for hele NFR IKS sin del av tettbebyggelsen, som inkluderer Nordre Follo og deler av Ås kommune.

Kilde	Beregnet pe (BOF ₅) i 2024	Beregnet pe (BOF ₅) i 2030	Beregnet pe (BOF ₅) i 2040
Tettbebyggelse inkl. septik og industri	70 134	78 712	86 890
Avløpsanlegg inkl. septik og industri	50 270	59 077	67 450
Septik	3 542	3 542	3 542
Påslipp industri	1 907	4 576	4 576

Det interkommunale avløpsnett består av tunnelanlegget i Nordre Follo kommune, Haugbro pumpestasjon med påslipp fra Ski og Oppegård med tilhørende avløpsnett, og Ås pumpestasjon med påslipp fra Ås kommune med tilhørende avløpsnett. Renseanlegg, avløpsnett og pumpestasjoner omfattet av denne tillatelsen refereres heretter til som det totale avløpssystemet.

Tillatelse til transport og utslipp av kommunalt avløpsvann fra eierkommunene Nordre Follo og Ås kommune er regulert i egne tillatelser.

Nordre Follo renseanlegg IKS sine ansvarsområder er definert ved følgende leveringspunkter, og til og med Nordre Follo renseanlegg (NFR):

Fra Ås kommune:

- Ås pumpestasjon.

Fra Ski og Oppegård kommune:

- Haugbro pumpestasjon

Fra Nordre Follo kommune:

- Tunnelanlegg i Nordre Follo kommune.

Dersom disse leveringspunktene endres må Statsforvalteren varsles.

Tillatelsen omfatter tillatelse til mottak av septikslam ved avløpsrenseanlegget (se definisjonen av septikslam i vedlegg 1). Denne tillatelsen gjelder også anlegg for biologisk behandling av

avløpsslam som har oppstått i avløpsrenseanlegget, samt biologisk behandling av avløpsslam fra eksterne renseanlegg.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensingsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

1.2 Rammer for behandling av avløpsslam ved Nordre Follo renseanlegg biogassanlegg

Tillatelsen omfatter mottak og behandling av avløpsslam opp til 125 tonn våtvekt/døgn. Behandlingen består av termofil utråtning med produksjon av biogass. Internslam fra Nordre Follo avløpsrenseanlegg, en mindre andel septik innenfor tillatelsens virkeområde, samt eksternt avløpsslam, kan behandles i slambehandlingsanlegget.

1.3 Samordning

NFR IKS sin del av avløpsnett, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med tilførsler fra eierkommunenes avløpsinfrastruktur. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på avløpsanlegg i eierkommunene påvirker NFR IKS sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i NFR IKS er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i alle eierkommunene. Det må dokumenteres årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering.

Dersom partene i det interkommunale samarbeidet ikke selv har pekt ut den ansvarlige for at internkontrollaktivitetene blir tilstrekkelig samordnet, skal NFR IKS påse slik samordning.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 6. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår 3.2.2.1 og 3.2.3, og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter NFR IKS å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal NFR IKS sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter NFR IKS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

NFR IKS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsreanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

NFR IKS plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for selskapets avløpsvirksomhet. NFR IKS plikter å holde internkontrollen oppdatert.

NFR IKS plikter også å til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til akutt forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

NFR IKS skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Kritiske punkter på avløpsnett
- Kritiske punkter på avløpsrensaneanlegg og biogassanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 7.3).

2.7 Krav til langsiktig planlegging

NFR IKS skal sørge for å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan selskapet skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Selskapet skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne årlige vurderingen skal vedlegges NFR IKS sin egenkontrollrapportering, jf. punkt 12.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

NFR IKS skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrensaneanlegg, avløpsnett, biogassanlegg og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. NFR IKS må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrensaneanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal NFR IKS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at renskrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har gitt midlertidig unntak fra gjeldende renskrav. Søknader om unntak fra gjeldende renskrav må derfor sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i god tid.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Generelt

Avløpsnett, herunder rørledning-, tunnel- og pumpesystemer for transport av avløpsvann med tilhørende kummer, skal uten at det medfører uforholdsmessige kostnader dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- avløpsvannets mengde og egenskaper
- forebygging av lekkasjer
- begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Statsforvalteren legger til grunn at NFR IKS gjennomfører alle hensiktsmessige og forebyggende tiltak mot forurensning. Det forventes at NFR IKS tar utgangspunkt i teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 32.

3.1.2 Krav til utslipp via overløp

NFR IKS skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet som eies og driftes av NFR IKS. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og innen 31.12.2030 skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %.

NFR IKS skal som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en miljø- eller

helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle utslipp via overløp skal måles.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. NFR IKS skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av NFR IKS sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi.

Det skal settes av areal til eventuell utvidelse som følge av framtidige nye renskrav eller behov for økt kapasitet.

3.2.2 Renskrav og dokumentasjonskrav for Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparemetere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabellen under.

Prøver av $KOFCR$ og BOF_5 må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseseffekt.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved avløpsrenseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget.

Dersom utslippet av $KOFCR$ eller BOF_5 er overskredet med 100 % av det renskravene sier, så skal NFR IKS varsle Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

3.2.2.1 Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Tabell 2: Utslippsparemetere, renskrav, prøvetakingskrav og krav til maksimalt årlig utslipp for Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Utslippsparemetere	Krav	Prøvetype og -frekvens	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp*
Total fosfor (tot-P)	Minst 93 % reduksjon som årlig middelverdi eller maksimalt 0,5 mg/l	52 ukeblandprøver per år, eller 52 døgnblandprøver per år	3 067 kg

Total nitrogen (tot-N)	<p>Minst 70 % reduksjon som årlig middelværdi eller maksimalt 8 mg/l frem til 01.01.2027</p> <p>Minst 75 % reduksjon som årlig middelværdi eller maksimalt 8 mg/l fra 2027 frem til 01.01.2030</p> <p>Minst 80 % reduksjon som årlig middelværdi eller maksimalt 8 mg/l fra 01.01.2030</p>	52 ukeblandprøver per år, eller 52 døgnblandprøver per år	73 480 kg
Suspendert stoff (SS)	Minst 90 % reduksjon eller maksimalt 35 mg/l som årlig middelværdi	12 døgnblandprøver per år	
Biologisk oksygenforbruk (BOF₅)	<p>Minst 80 % reduksjon eller maksimalt 25 mg O₂/l</p> <p>Ingen enkeltprøve skal overstige 50 mg O₂/l</p>	52 døgnblandprøver per år. 47 av 52 døgnblandprøver må overholde kravet.	
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR})	<p>Minst 85 % reduksjon eller maksimalt 125 mg O₂/l</p> <p>Ingen enkeltprøve skal overstige 250 mg O₂/l</p>	52 døgnblandprøver per år. 47 av 52 døgnblandprøver må overholde kravet.	
Metaller	Utløpsmengder og konsentrasjoner av As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg	6 inn- og utløpsprøver per år Tas som ukeblandprøve.	
Organiske miljøgifter	Se kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.2 i forurensningsforskriften	3 inn- og utløpsprøver per år Ukesblandprøver på ufiltrerte prøver	

* Ved fastsettelse av restutslippsgrenser har Statsforvalteren lagt til grunn en belastning på 48 340 pe, og en årsmidlet rensegrad på 93 % for fosfor, 80 % for nitrogen, og 80 og 85 % for BOF₅ og KOF_{CR}. Pe-verdien på 48 340 tilsvarer forventet gjennomsnittsbetlastning på avløpsrenseanlegget i 2040.

3.2.3 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Utlegging av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven⁴.

Tabell 4: *Utslippspunkt for Nordre Follo avløpsrenseanlegg*

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁵ + navn på resipient	Dybde
Utslippspunkt Nordre Follo avløpsrenseanlegg i Bunnefjorden	596812	6626857	650 meter, Bunnefjorden	137 meter

Tabell 5: *Utslippspunkt for overløp <overløp renseanlegg og Ås pumpestasjon>*

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land ⁶ + navn på resipient	Dybde
Overløp fra Nordre Follo avløpsrenseanlegg, samt overløp fra Ås pumpestasjon	597110	6626714	350 meter, Bunnefjorden	50 meter

3.2.4 Påslipp

Tilførsler fra eierkommunenes avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpslammet iht. gjødselvereforskriftens krav. Det må derfor være en samordning mellom eierkommunene og NFR IKS ved utarbeidelse av påslippstillatelser.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for NFR IKS sin samlede virksomhet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer, biogassanlegg og eventuelle lufteinnretninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

NFR IKS skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerende tiltak.

⁴ Jf. lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

⁵ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

⁶ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må NFR IKS vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

NFR IKS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt. Beregnet luktimmisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Virksomheten skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

NFR IKS sitt bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 7: Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl. 19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrensaneanlegg (inkludert biogassanlegg), inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpsslam

6.1 Generelle krav til avfall

NFR IKS plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

NFR IKS plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Generelt om håndtering av avløpslam

Med avløpslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er kun inkludert dersom dette slammet er levert renseanlegget i forkant av renseprosessene og omfattet av rammen gitt i 1.1.

NFR IKS skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i avløpsrenseanlegget, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrenseanlegget, se punkt 12.1.

Avløpslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg. Avløpslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften⁸ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpslam.

Mellomlagring av ferdig behandlet slam skal skje i tråd med eksisterende tillatelse for denne aktiviteten (2013.0341.T), eller ved andre anlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til slik mellomlagring.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge NFR IKS å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

6.3 Slambehandlingsanlegg tilknyttet Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Slambehandlingsanlegget kan behandle internt produsert avløpslam fra Nordre Follo avløpsrenseanlegg, septik fra tillatelsens virkeområde, samt eksternt avløpslam.

Maksimal slambehandling er 125 tonn våtvekt avløpslam per døgn, som gjennomsnitt over året.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁸ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr. 951

6.4 Rensekrav og dokumentasjonskrav for prosessvann fra slambehandling ved Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Ved fastsettelse av grenseverdier som rejeaktvannet må overholde i påslippspunkt til Nordre Follo avløpsrenseanlegg, er oppnådd rensesgrad ved avløpsanlegget lagt til grunn.

Tabell 3: Grenseverdier for utslipp av rensesprosessvann til avløpsstrømmen ved Nordre Follo avløpsrenseanlegg

Utslippsparemeter	BAT-AEL-intervall for utslippsgrenser til resipient (mg/l)	Rensesgrad på prosessvann lagt til grunn (%)	Utslippsgrense fra Nordre Follo avløpsrenseanlegg biogassanlegg	Midlingstid
KOF	30-180	85	200 – 1 200 mg O/l	Døgnmiddel
SS	5-60	90	50 – 600 mg SS/l	Døgnmiddel
Tot-N	1-25	80	5 - 125 mg N/l	Døgnmiddel
Tot-P	0,3-2	93	4,3 - 28,6 mg/l	Døgnmiddel
Mengde			125 m ³ /d	

6.5 Påslipp av rejeaktvann

Hovedregelen er at rejeaktvann fra internt slam skal slippes på etter prøvetakingspunktet til avløpsrenseanlegget, mens rejeaktvann fra eksternt slam skal slippes på før. Dersom rejeaktvannet stammer fra en blanding av internt og eksternt slam, skal dette slippes på etter prøvetakingspunktet.

Rejeaktvann skal overholde grenseverdier satt i tabell 3.

6.6 Håndtering av biogass

Metangass som håndteres i slambehandlings- og biogassanlegg skal så langt som mulig brukes til fornybar energi. Ved eventuelt behov for avfakling skal dette skje ved en forbrenningstemperatur og oppholdstid som er mest optimal for å unngå forurensing.

7 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter NFR IKS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

NFR IKS plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreducerende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal NFR IKS utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal NFR IKS utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapsen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapsen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

7.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av NFR IKS sin internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapsen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. NFR IKS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippkonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

NFR IKS kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

8.1 Krav om måleprogram

Kommunen skal, som en del av sin internkontroll ved det enkelte avløpsanlegg, utarbeide og holde oppdatert et måleprogram med oversikt over alle analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av kommunens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens). Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også gå fram av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimum antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i tabell 2 i tillatelsen, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

NFR IKS skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

NFR IKS skal overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippstørrelse av miljømessig betydning, påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann⁹. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal også belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

NFR IKS skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurenserne om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkingsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av kommunen selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er kommunen også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 8.3 skal sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieill til forskriften.

---

⁹ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

NFR IKS skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

NFR IKS skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal NFR IKS dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikaliens egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

NFR IKS eller den ansvarlige for driften av avløpsrensaneanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter NFR IKS å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁰

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹¹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

---

¹⁰ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹¹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

11 Krav til gjennomføring av tilstandsrapport for forurenset grunn og grunnvann

Krav om tilstandsrapport følger av EUs industriutslippsdirektiv og er innført i forurensningsforskriften §§ 36-21 og 36-22. Rapporten skal utarbeides for alle virksomheter som er omfattet av direktivet og som kan utløse ny forurensning eller spredning av forurensning med farlige stoffer i grunn og grunnvann.

I tråd med regelverket må NFR IKS gjennomføre grunnundersøkelse fase 1. Denne skal sendes inn til Statsforvalteren innen 6 måneder etter at Nordre Follo renseanlegg IKS har mottatt tillatelsen.

12 Krav til rapportering

12.1 Årlig egenkontrollrapportering

NFR IKS skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

12.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal NFR IKS årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 12.1.

NFR IKS skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva NFR IKS selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan avløpsrenseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. vilkår 3.2.2 og 3.2.3 med forslag til korrigerende tiltak
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 8.2 og 8.3
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann. Nytt/oppdateret måleprogram skal legges ved til orientering
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringskjemaene.

13 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal NFR IKS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende renskrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

14 Tilsyn

NFR IKS plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften.</p> <p>I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelsens utslippsstørrelse	<p>Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Maksuke	<p>Med maksuke menes største årlige pe (BOF₅) - døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Selskapets beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	<p>Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Avløpsslam	<p>Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Råslam	<p>Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p>

	<p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Overløp	<p>Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).</p> <p>Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.</p> <p>Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)</p>
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	<p>Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p>
Fremmedvann	<p>Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Virkningsgraden til avløpsnett	<p>Det vi si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår.</p>
Blandprøver	<p>Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.</p>
Ukeblandprøver	<p>Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.</p>

Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.